

Meerjarenbeleidsplan De Woenselse Poort

2023 – 2028

DE WOENSELSE
POORT

÷ behandelen in veiligheid

INHOUD

1. Voorwoord directie.....	4
2. Leeswijzer	4
3. Inleiding	5
4. De opdracht van De Woenselse Poort).....	7
5. Ambities	8
5.1 Bredere visie op onze maatschappelijke opdracht.....	8
5.2 Doelmatige zorg voor de Woenselse Poort.....	10
5.3 Een transdiagnostische blik.....	11
5.4 Onderzoekslijn	12
5.5 Destigmatisering.....	14
5.6 Toekomstverkenning	15
5.7 Medezeggenschap cliënten.....	17
5.8 Goed werkgeverschap	18
5.9 We doen het samen	19

1. VOORWOORD DIRECTIE

De Woenselse Poort staat voor kwalitatief hoogwaardige forensische zorg en is onderdeel van Stichting GGZE. We werken met effectieve behandelmethodieken gericht op het terugdringen van het recidive risico en vanuit herstel ondersteunende zorg voor een veilige en verantwoorde terugkeer in de maatschappij. Dit doen we in een veilige omgeving voor onze cliënten en medewerkers. Onze medewerkers werken in een uitdagende omgeving waarin ze gezien worden en in de gelegenheid gesteld worden zich te ontwikkelen.

2. LEESWIJZER

Het meerjarenbeleidsplan van De Woenselse Poort maakt deel uit van het meerjarenbeleidsplan van GGZE.

Gezien de hedendaagse standaarden en de bepalingen die zijn opgenomen in het kwaliteitskader forensische zorg heeft De Woenselse Poort, vooruitlopend op een nieuw GGZE meerjarenplan, een meerjarenplan opgesteld toegespitst op de forensische zorg. Voor de GGZE-brede meerjaren ambities op het gebied van huisvesting, duurzaamheid en medezeggenschap medewerkers wordt verwezen naar het GGZE meerjarenbeleidsplan dat op termijn verschijnt.

3. INLEIDING

De forensische zorg is doorlopend in ontwikkeling. Deze ontwikkelingen worden ingegeven vanuit de wetenschap, maatschappelijke vraagstukken, ideologie en politieke overwegingen. Zo zien we het maatschappelijk debat verharden, de problematiek rondom mensen met onbegrepen gedrag toenemen en neemt het aantal tbs opleggingen fors toe. Dit maakt de forensische zorg een dynamische omgeving. Binnen deze omgeving werkt De Woenselse Poort aan een toekomstbestendig effectief zorgaanbod. De uitdagingen die voor ons liggen zijn divers en vragen creativiteit, kennis en (keten)samenwerking. We benutten kansen, willen antwoorden bieden op de vragen die op ons afkomen en creëren zo maatschappelijke waarde.

Vanuit een risico gestuurde behandeling werken aan herstelgerichte zorg om cliënten te helpen de stap naar het normale leven te maken, staat bij De Woenselse Poort voorop. Het maatschappelijk debat over de forensische zorg is echter breder dan dat en wordt doorlopend gevoerd. Incidenten hebben een sterke invloed op het maatschappelijke debat en de daaruit voortvloeiende beleidskoers. Het gevoel van vergelding en het stigma dat op de forensische cliënt rust zijn factoren waar we binnen de forensische zorg dan ook aandacht voor moeten hebben. De Woenselse Poort wil daarom het eerlijke verhaal vertellen. We doen recht aan de zorg voor onze cliënten, werken destigmatiserend en maken daarmee onderdeel uit van het gevoerde debat.

*Kansen benutten,
antwoorden bieden
en maatschappelijke
waarde creëren.*

*Destigmatiserend
werken en recht
doen aan de zorg
voor onze cliënten.*

*Aandacht voor
slachtoffers en
naasten*

De maatschappij vraagt ook dat we aandacht hebben voor de slachtoffers en naasten die geconfronteerd worden met een zware draaglast als gevolg van het gedrag in het verleden en soms het heden van onze cliënten. De Woenselse Poort neemt hierin haar verantwoordelijkheid door waarde toe te voegen aan haar maatschappelijk functie. Slachtoffers en naasten krijgen daarom een nadrukkelijke positie binnen onze forensische zorg.

Ook de forensische zorg wordt geconfronteerd met sector overstijgende uitdagingen. De krappe arbeidsmarkt, wachtlijstproblematiek voor specifieke groepen en de betaalbaarheid van de zorg zijn daar goede voorbeelden van. De Woenselse Poort gaat in haar koers deze uitdagingen niet uit de weg. We staan voor doelmatige zorg in een omgeving waar onze professionals deze zorg kunnen bieden en zich verder kunnen ontplooiën. Dit vraagt een blik op de toekomst waarbij we anticiperen op ontwikkelingen en de inzet van innovatie verkennen, onderzoeken en inzetten.

4. DE OPDRACHT VAN DE WOENSELSE POORT

Onze opdracht is de maatschappij veiliger maken, door mensen met psychische problemen en daaruit voortvloeiend grensoverschrijdend gedrag te behandelen binnen een context van veiligheid en toezicht.

Wij zijn expert op het gebied van risicogericht behandelen. We werken aan het herstel van het normale leven en het verminderen van de kans op hernieuwd delict gedrag, zodat cliënten weer op een veilige manier terug kunnen keren naar de maatschappij. Dit doen we door doeltreffende, doelmatige en op de cliënt gerichte gezondheidszorg te bieden. We houden daarbij rekening met de risicofactoren die bijdragen aan het delictgedrag en we hebben expliciet ook aandacht voor de beschermende factoren. Binnen De Woenselse Poort gaan herstel van een menselijke en sociale rol en behandelen in veiligheid op een respectvolle en constructieve wijze samen. We benutten daarbij de inzichten en ervaringen van (forensische) ervaringsdeskundigen.

*Behandelen binnen
context van veiligheid
en toezicht*

We bieden zorg aan binaire en non-binaire kwetsbare personen met psychische problemen, te weten psychotische problematiek, persoonlijkheidsstoornis en verstandelijke beperking; dit in tegenstelling tot veel andere forensische klinieken die alleen mannen behandelen. Daarbij kan sprake zijn van een ontwikkelingsstoornis (bijvoorbeeld autisme) en/of verslaving. Voor deze cliënten zijn onze behandelmilieus en –programma's ingericht, hebben onze medewerkers de benodigde expertise en hebben we sterke verbindingen met een psychiatrisch achterland ten behoeve van de uitstroom.

5. AMBITIES

5.1 BREDERE VISIE OP ONZE MAATSCHAPPELIJKE OPDRACHT

De komende jaren wil De Woenselse Poort haar opdracht uitbreiden. Onze primaire doelstelling blijft het behandelen van cliënten, zodat zij recidivevrij terug kunnen keren in de maatschappij. We gaan daarnaast een bredere visie op onze maatschappelijke rol uitdragen. De focus komt namelijk ook te liggen op de naaste omgeving van cliënten en op slachtoffers.

Het is wetenschappelijk aangetoond dat familieleden en vrienden de kans op terugval of recidive kunnen verkleinen en de levensomstandigheden van de cliënt kunnen verbeteren. Hun handelen kan van vitaal belang zijn bij de beslissing van een cliënt om af te zien van misdaad en bij het volharden in dat positieve spoor. Wij willen daarom een actieve partner zijn van de naaste omgeving van de cliënt. Met een herstelgerichte blik kan ook het netwerk daar zelf positieve effecten van ervaren.

De Woenselse Poort wil het sociale netwerk van cliënten meer tegemoet treden als gelijkwaardige partner. We willen weten wat zij nodig hebben gedurende én na het traject van de cliënt. Gezien de diversiteit aan mensen en hun rollen, kunnen hier verschillende behoeftes en ondersteuningsvragen uit komen. Wij kunnen hier zelf in ondersteunen en gaan hier ook andere maatschappelijke, zorg-, vrijwilligers- en/of religieuze organisaties bij betrekken. Naasten krijgen ook meer stem en gehoor binnen De Woenselse Poort, bijvoorbeeld met behulp van een naastenraad en het opzetten van een naastencontactpunt.

*Actieve partner
voor naaste
omgeving cliënt*

*Nemen van
verantwoordelijkheid
voor eigen daden,
erkennen schade en
bewustwording
behoefte slachtoffer*

De Woenselse Poort gaat de komende jaren haar relatie met slachtoffers uitbreiden. Slachtoffers hadden of hebben namelijk ook een andere rol(len) naar onze cliënten dan alleen dat van het slachtoffer. Vaak zijn het ook naasten, hun werkgevers, medecliënten of hulpverleners. Wij willen interventies en cursussen inzetten die gericht zijn op het nemen van verantwoordelijkheid voor eigen daden door onze cliënten, het erkennen van schade en bewustwording van de behoeften van het slachtoffer. Dat is nodig om het emotionele en relationele herstel van alle betrokkenen te faciliteren. Het is de bedoeling om de stem van slachtoffers een permanentere rol binnen de behandeling te geven.

Gezien onze maatschappelijke rol hebben we ook oog voor slachtoffers als groep, los van de behandeling van specifieke cliënten. Samen met slachtoffers willen we uitwerken hoe zij een rol kunnen hebben binnen (het beleid van) De Woenselse Poort en in de behandeling van cliënten. Ook willen we recht doen aan hun eigenstandige vragen en hun eigen herstelproces. Wij denken dat De Woenselse Poort ook naar hen ondersteunend kan zijn.

5.2 DOELMATIGE ZORG VOOR DE WOENSELSE POORT

De Woenselse Poort staat voor het leveren van passende forensische zorg op het juiste moment. Het is de ambitie van De Woenselse Poort om haar zorgaanbod af te blijven stemmen op de landelijke zorgbehoefte. We streven naar korte wachttijsten voor forensische zorg, effectieve behandelmethodieken en een zorgvuldige capaciteitsplanning waarbij snel in verblijfsintensiteit en beveiligingsniveau op- en afgeschaald kan worden. De komende jaren zal De Woenselse Poort zich blijven specialiseren op een hybride zorgaanbod waarbij ruimte is voor tbs-gestelden met dwangverpleging, de overige forensische zorg en een transforensisch zorgaanbod. In het kader van doelmatigheid doen we ook onderzoek naar de mogelijkheden van digitalisering die ons helpen om beter en efficiënter antwoord te geven op de uitdagingen die voor ons liggen.

Dit hybride zorgaanbod stelt ons in staat om continuïteit van zorg te leveren en wachttijden beheersbaar te houden. Met een hybride zorgaanbod kunnen wij snel inspelen op landelijke ontwikkelingen in vraag en aanbod, zowel inhoudelijk als in capaciteit. Hiermee komen we niet enkel tegemoet aan de zorgbehoefte van onze cliënten maar spelen we ook in op de capaciteitsvraagstukken van onze ketenpartners, waaronder het ministerie van Justitie en Veiligheid.

*Inspelen op
capaciteitsvraag-
stukken van
ketenpartners*

*Versterken interne
doorstroom*

*Transdiagnostische
blik:
gemeenschappelijke
mechanismen*

In combinatie met een hybride zorgaanbod en de vorming van transdiagnostisch werken, gaan we de komende jaren de interne doorstroom versterken. We zijn in staat om vanuit ons eigen zorgaanbod behandeltrajecten vorm te geven, van beveiligingsniveau 3 tot aan ambulante- en verblijfszorg. Aansluitend op de overgang van de forensische zorg naar de reguliere zorg, staat De Woenselse Poort voor het beslechten van schotten tussen deze stelsels. We betrekken onze reguliere ketenpartners bij de zorgtrajecten die cliënten van De Woenselse Poort doorlopen en dragen bij in het verminderen van het negatieve stigma dat rust op de forensische cliënt.

5.3 EEN TRANSDIAGNOSTISCHE BLIK

Waar de maatschappij voortdurend in beweging is, beweegt De Woenselse Poort mee om een goede aansluiting te blijven houden. Inmiddels is het een breed gedragen perspectief om niet louter vanuit DSM-classificaties een behandeling vorm te geven. Vanuit transdiagnostisch perspectief zoomen we in op de gemeenschappelijke mechanismen die stoornissen en daarmee samenhangend delictgedrag in stand houden. Met gemeenschappelijke mechanismen bedoelen we bijvoorbeeld gelijke gedragingen bij verschillende stoornissen of gelijke symptomen bij verschillende stoornissen, zoals impulsiviteit. Door meer op deze manier te gaan werken aan behandelen, kunnen we de effectiviteit van de behandeling vergroten. De komende jaren zullen we ons therapieaanbod meer gaan afstemmen op deze transdiagnostische factoren. Dit zal eveneens zorgen voor aansluiting op de reguliere (psychiatrische) zorg aangezien de partners in dat veld ook deze weg zijn ingeslagen.

5.4 ONDERZOEKSLIJN

Als forensische instelling leveren wij de best mogelijke zorg aan onze cliënten. De kwaliteit van deze zorg kan door middel van (wetenschappelijk) onderzoek verbeteren. Binnen De Woenselse Poort staat het leveren van behandeling en zorg met een herstelgerichte blik centraal. We leggen de nadruk op de sterktes en capaciteiten van de cliënt en niet op de tekortkomingen, probleemgebieden of risico's. Om onze rol hierin te kunnen nemen en verstevigen is goede (wetenschappelijke) onderbouwing nodig. Onze onderzoeksactiviteiten bestaan uit een aantal samenhangende interne en externe projecten, waarbij we door (praktijkgericht) onderzoek kennis genereren.

*Wetenschappelijke
onderbouwing*

De onderzoeksgroep Forensische Geestelijke Gezondheidszorg van GGzE richt zich op het verbeteren van de zorg en behandeling van kinderen en jongeren met ernstige gedrags- en emotionele problemen. De komende jaren zal deze onderzoeksgroep verder gaan met het doen van klinisch onderzoek. Daarnaast wordt onderzocht hoe vanuit deze onderzoeksgroep ook een academische onderzoekslijn gericht op forensische zorg aan volwassenen ingericht kan worden.

*Inrichten
onderzoekslijn
forensische zorg
volwassenen*

Onderzoek naar
herstelgericht werken
met sociale omgeving in
behandeling cliënt

De afgelopen vijf jaar heeft De Woenselse Poort samengewerkt met het lectoraat Transmuraal Herstelgericht Werken van Avans Hogeschool. Deze samenwerking, tevens gericht op het doen van praktijkgericht onderzoek, wordt de komende jaren bestendigd. Er wordt nader onderzocht op welke manier(en) herstelgericht werken met de sociale omgeving ingezet kan worden in de behandeling en begeleiding van de cliënt voor, tijdens en na zijn verblijf in De Woenselse Poort. Het gaat hier om het sociale netwerk rondom de cliënt en De Woenselse Poort als instelling. Dit netwerk draagt bij aan het sociaal kapitaal van de cliënt, versterkt diens mogelijkheden en is een ondersteunende factor bij het stoppen van criminaliteit.

5.5 DESTIGMATISERING

Er bestaan veel vooroordelen over cliënten met psychiatrische problemen in een forensische setting. Cliënten ervaren met regelmaat afwijzing, uitsluiting en angstige reacties op hun aanwezigheid. Deze vooroordelen hinderen het re-integratieproces van cliënten en hun mogelijkheid zich te ontwikkelen tot een volwaardig burger. Juist dat volwaardige burgerschap is essentieel om delictvrij te kunnen terugkeren in de samenleving. Daarom maakt De Woenselse Poort zich de komende jaren sterk om negatieve beeldvorming en stigmatisering van forensisch psychiatrisch cliënten te verminderen. Door duurzame inbedding van activiteiten en interventies in de samenleving kunnen onze cliënten écht re-integreren in de maatschappij.

Negatieve
beeldvorming
verminderen

Verminderen
stigma door buiten-
wereld binnen
te halen

De negatieve stempel rust niet alleen op onze cliënten als individuen. Het rust ook op forensische instellingen zelf. Onbekendheid en ontoegankelijkheid leidt tot negatieve beeldvorming in de media. Dit zorgt voor een publiekelijk stigma dat alle betrokkenen, cliënten en medewerkers, bij De Woenselse Poort op één of andere wijze voelen. We gaan ons daarom de komende jaren opstellen als samenwerkende partner in de directe omgeving van onze kliniek en in de bredere maatschappij. Door ons te verbinden aan die buitenwereld en die naar binnen te halen, werken we aan het verminderen van het stigma van de forensische psychiatrie als geheel en De Woenselse Poort in het bijzonder. Dit opent mogelijk ook deuren voor onze cliënten.

De komende tijd blijven we, met medewerking van cliënten en medewerkers, open dagen organiseren. Dit geeft de brede maatschappij de mogelijkheid een kijkje te nemen binnen de muren en dit draagt bij aan positieve beeldvorming ten aanzien van onze kliniek en cliënten. We gaan ook actief naar externe partners toe en verbinden hen op een duurzame wijze aan initiatieven binnen De Woenselse Poort.

5.6 TOEKOMSTVERKENNING

Zoals eerder beschreven staat De Woenselse Poort voor doelmatige zorg. We moeten daarom doorlopend inspelen op de regionale en landelijke ontwikkelingen. De komende jaren creëren en perfectioneren we de middelen die daarvoor nodig zijn. Naast ons hybride zorgaanbod en de ontwikkeling naar transdiagnostisch werken, gaan we vanuit De Woenselse Poort

Doorlopend
inspelen op regionale
en landelijke
ontwikkelingen

inzetten op een jaarlijkse toekomstverkenning. Deze aanpak stelt ons in staat om tijdig te anticiperen op ontwikkelingen binnen de keten maar ook ketenoverstijgend. Het gaat daarbij onder andere over de arbeidsmarkt, financierbaarheid van zorg, het maatschappelijk debat en de vraag naar behandeling. In het belang van doelmatige zorg en goed werkgeverschap zullen wij, passend binnen eveneens het beleidskader van GGzE, naar deze ontwikkelingen handelen.

De toekomstverkenning die we in 2022 hebben uitgezet heeft geresulteerd in een nieuw perspectief waarop De Woenselse Poort anticipeert. Het aantal tbs-opleggingen is fors toegenomen alsook de behandelduur van deze doelgroep. Daarop worden scenario's uitgewerkt waarin het zorgaanbod een positieve bijdrage zal leveren in het verkorten van de wachttijden voor deze doelgroep en de oplopende stagnatie binnen de behandeltrajecten. De scenario's zijn voorgelegd aan de Dienst Justitiële Inrichtingen met als doel om in afstemming met elkaar tot een toekomstbestendig zorgaanbod te komen dat voldoet aan onze doelmatigheidsstandaarden.

De forensische zorg is complex en doorlopend aan verandering onderhevig. Het instrument toekomstverkenning zal daarom repeterend ingezet worden; dit om tijdige bijsturing van de ingezette koers mogelijk te maken en een open blik te houden. Onze kracht is maximaal flexibel te zijn binnen de sector en maatschappelijke ontwikkelingen.

Cliënten in vroeg
stadium betrekken bij
veranderingen

5.7 MEDEZEGGENSCHAP CLIËNTEN

Veranderingen kunnen een impact hebben op cliënten, bijvoorbeeld als het hun kwaliteit van leven aangaat. We vinden het bij De Woenselse Poort daarom vanzelfsprekend dat cliënten in een vroeg stadium worden betrokken om hun visie op een voorgenomen verandering kenbaar te maken. Cliënten moeten weten dat er tijdens hun verblijf binnen De Woenselse Poort mogelijkheden zijn voor cliëntenmedezeggenschap. Ook mogen zij diepgaand over bepaalde onderwerpen meepraten. Daarnaast mogen zij eigen vraagstukken binnen De Woenselse Poort bespreekbaar maken. Juist samen met cliënten kunnen wij de beste kwaliteit van zorg leveren.

De komende jaren zullen wij een meer traditionele en formele inrichting van cliëntenmedezeggenschap via de Centrale Cliëntenraad binnen het concern GGzE gaan combineren met een nieuwe, flexibele manier van cliëntenmedezeggenschap. Eén van deze nieuwe vormen is de medezeggenschapskamer. Binnen deze medezeggenschapskamer vergaderen cliënten en andere betrokkenen maandelijks over actuele thema's van binnen en buiten De Woenselse Poort. Cliënten nemen in wisselende samenstelling deel aan deze overlegkamer. Het grote voordeel hiervan is dat de cliënten hun visie geven op onderwerpen die dicht bij henzelf staan. Ook wordt zo voorkomen dat steeds dezelfde cliënten meedenken en de visie van anderen onvoldoende gehoord wordt. Naast de medezeggenschapskamer kunnen cliënten deelnemen aan huiskamersprekken én een periodieke open inloop met het management en de directie van De Woenselse Poort. Wij verwachten dat de stem van cliënten met deze combinaties van medezeggenschap in de toekomst nóg beter gehoord wordt.

5.8 GOED WERKGEVERSCHAP

Voor alle ambities hebben we het belangrijkste kapitaal van onze organisatie nodig: onze medewerkers. Als organisatie van en voor mensen is het van groot belang dat onze medewerkers 'lekker in hun vel' zitten, want alleen dan kunnen zij voor onze cliënten de beste zorg leveren. Daarnaast hebben we te maken met een uiterst krappe arbeidsmarkt. We willen dat ze met plezier en trots bij De Woenselse Poort werken.

Wij willen een werkgever zijn waarin talenten worden gezien en gewaardeerd. Een werkgever waarin medewerkers zich ontwikkelen en met hen wordt gesproken over hoe zij elke dag een beetje kunnen groeien. Een werkgever waarin medewerkers ertoe doen en een waardevolle bijdrage leveren aan de ontwikkeling van onze cliënten.

Het binden, boeien en behouden van medewerkers is een omvangrijk thema. Een goede werksfeer, ontwikkelmogelijkheden, leiderschapsontwikkeling, aandacht voor medewerkers en het voeren van gesprekken met medewerkers, zijn van groot belang. Aandacht en het waarderen en het aanspreken hoort daarbij.

Goed werkgeverschap betekent voor De Woenselse Poort ook dat onze medewerkers in staat worden gesteld om binnen de complexiteit van de forensische zorg te kunnen werken. Daarvoor is het van belang dat medewerkers de juiste begeleiding krijgen en zich middels deskundigheidsbevordering doorontwikkelen. De Woenselse Poort beschikt daarom over een up to date opleidingsprogramma toegespitst op de verschillende disciplines en is er een management development program opgestart. Passende begeleiding en deskundigheidsbevordering start al bij de eerste dag van indiensttreding. Door middel van een inwerkprogramma is per discipline vastgesteld hoe de begeleiding van nieuwe werknemers vormgegeven is en welke trainingen gevolgd kunnen worden.

Talenten van medewerkers zien en waarderen

Up to date opleidingsprogramma

Kennis en ervaring delen met ketenpartners voor doelmatige zorg

Start regionaal forensisch netwerk

5.9 WE DOEN HET SAMEN

In het kader van kwaliteit én continuïteit van zorg is samenwerking binnen én buiten de forensische keten de komende jaren een belangrijk speerpunt voor De Woenselse Poort. We nemen daarin een voortrekkersrol en dragen zorg voor de verbinding tussen de verschillende ketenpartners en stelsels. Om dit te bereiken sluiten we onder andere aan bij het zorg & veiligheidsdomein middels participatie aan diverse samenwerkingsverbanden en overlegorganen.

Vanuit het kwaliteitskader dragen we een gezamenlijke verantwoordelijkheid aangaande doelmatige en kwalitatieve goede zorg. Dit doen we samen met onze ketenpartners. Daarbij is het van belang dat we kennis en ervaring met elkaar delen. Belangrijk daarin is deskundigheidsbevordering voor medewerkers die werkzaam zijn binnen de (trans)forensische zorg. Medewerkers zijn forensisch scherp en handelingsbekwaam. We leren van elkaars expertise.

Op landelijk niveau participeert De Woenselse Poort in de doorontwikkeling van de forensische zorg. Dit willen we de komende jaren ook gaan bereiken op regionaal niveau. Het is de ambitie van De Woenselse Poort om samen met haar ketenpartners een regionaal forensisch netwerk op te starten. De eerste stappen daarvoor zijn in 2023 al gezet. Binnen dit samenwerkingsverband werken we op regionaal niveau samen aan de pijlers veiligheid en persoonsgerichte zorg, forensisch vakmanschap en samenwerking. De ambitie van het regionaal forensisch netwerk is om kwalitatief goede forensische zorg te leveren waarbij we ketenoverstijgende bruggen slaan naar bijvoorbeeld aanpalende sectoren zoals de reguliere GGZ, verstandelijk gehandicapten zorg, Sociaal Maatschappelijke Opvang en het Sociaal Domein.

Landgoed De Grote Beek

Dr. Poetlaan 72
5626 ND Eindhoven

T (040) 297 02 60
I www.ggze.nl

Postadres

Intern postvak DP 7210
Postbus 909
5600 AX Eindhoven